

VÅRD- OCH OMSORGS- POLITISKT PROGRAM

Kort version

SRF
SENIORERNA

Vård- och omsorgspolitiskt program

Skriften är ett utdrag ur SPF Seniorernas vård- och omsorgspolitiska program som kongressen beslutade den 13–15 juni 2017. Här sammanfattas förbundets förslag och krav på åtgärder på lokal nivå. Kraven riktas till kommuner, landsting och regioner, där vi också utkräver ansvar.

Ansvar och samverkan för vården och omsorgen

Vi eftersträvar en sammanhållen och effektiv hälso- och sjukvård samt omsorg med bättre samverkan. Detta är en målsättning oberoende av huvudmannaskap för äldreomsorgen och äldreomsorgen.

SPF Seniorerna kräver av kommunerna, landstingen och regionerna

- Ge seniorer med sammansatta vård- och omsorgsbehov rätt till fast vårdkontakt med helhetsansvar för personens vård och omsorg samt kontinuiteten i densamma.
- Ge kommunalt anställda läkare befogenhet att tillsammans med vård- och omsorgsteam samordna den kommunala äldreomsorgen.
- Gör en ordentlig genomgång av varför läkare och sjuksköterskor väljer att avsluta sina anställningar i landstinget och föredrar att vara inhyrda från bemanningsföretag.
- Undvik stafettanställda.
- Sveriges kommuner och landsting, SKL, ska utvärdera nuvarande förekomst av lokala äldreombudsmän.

Människan i centrum

Vi vill ha en hälso- och sjukvård samt omsorg som ser hela människan, sätter henne i centrum för insatserna och ger henne inflytande över dem.

SPF Seniorerna kräver av kommunerna, landstingen och regionerna

- Prioritera äldres vård och omsorg.
- Samverkan mellan vårdens aktörer ska skapas runt och utgå från den enskilda patientens behov.
- Inför ett förhållningssätt som utgår från den enskildas vård- och omsorgsbehov, och som följs av all personal och beslutsfattare inom svensk äldreomsorg och -omsorg.
- Skapa modeller för samverkan och inför dem för politiker, tjänstemän och för de vård- och omsorgsanställda.
- Inrätta arbetslag – vård- och omsorgsteam – anpassade efter den enskilda patientens behov, integrerade med alla relevanta kompetenser från både landsting och kommun, och med kommunen som huvudman.
- Ge arbetslagen tillgång till alla relevanta kompetenser från både kommun och landsting, gör anhöriga och närstående delaktiga i arbetslagen samt låt kommunen vara huvudman.
- Säkerställ den enskildes inflytande och medbestämmande över hur och när hemtjänst ska utföras.

- Alla över 75 år ska få möjlighet att bli inskrivna i en äldrevårdsmottagning om man själv vill.
- Inrätta lokala vägledare inom kommunernas äldreomsorg.
- Sveriges kommuner och landsting, SKL, ska säkerställa att skillnaderna i utbud och avgifter för hjälpmedel inte är orimligt stora.
- Inför intelligenta journalsystem som själva kan dra slutsatser och fungera som beslutsstöd.
- Gör användarna delaktiga i anpassningen av välfärdsteknologi.
- Ge seniorerna tillgång till lättillgänglig information om den välfärdsteknologi som står till buds, fler möjligheter till dialog med omsorgen och mer insyn i patientinformationen.

Kompetens

SPF Seniorerna kräver av kommunerna, landstingen och regionerna

- Personal inom vård och omsorg ska ha geriatrisk kompetens när de anställs.
- Personal inom vård och omsorg ska ges obligatorisk vidareutbildning i geriatrik.
- Personal inom vård och omsorg ska ha minst 3 månaders praktik på geriatrisk klinik.
- Personal med ledande ställning över äldres vård och omsorg ska ges utbildning och kompetensutveckling i äldres behov.
- Säkerställ att personalen har kunskaper om näringslära, näringsbehov, livsmedel, matlagning och måltidsmönster, t.ex. genom att anställa dietister.
- Ge personal i äldrevård och -omsorg samt anhöriga tillräcklig kompetens och förutsättningar för att kunna göra en högkvalitativ insats.
- Säkerställ att personal i äldrevård och -omsorg har kunskapen om behovet hos äldre med annat språk och kultur än det svenska.
- Säkerställ att personal i äldrevård och -omsorg har tillfredsställande kunskaper i det svenska språket och om svensk kultur.
- Säkerställ att personal i äldrevård och -omsorg har kunskapen om äldre hbt-personers särskilda behov.
- Utarbeta och besluta planer och styrdokument för att förbättra bemötande, vården och omsorgen för äldre personer med annat språk och kultur än det svenska samt för äldre hbtq-personer.

Stöd till anhöriga som ger vård och omsorg

SPF Seniorerna kräver av kommunerna, landstingen och regionerna

- Tillhandahåll utbildning, avlösning och psykosocialt stöd – gärna i kombination – till anhöriga som ger vård och omsorg.
- Se till att anhörigstödet är flexibelt och individanpassat.
- Ge utförlig och tillgänglig information om vilka rättigheter till anhörigstöd som finns.
- Uttryck uppskattning och markera stöd för den enorma insats som anhöriga gör till stöd för sina behövande anhöriga.

Läkemedelsbehandling och forskning

SPF Seniorerna kräver av kommunerna, landstingen och regionerna

- Öka kunskapen om äldres läkemedelsbehandling i alla personalkategorier som kommer i kontakt med äldre.
- Säkerställ att vård- och omsorgsgivare lever upp till kraven om regelbundna läkemedelsgenomgångar.
- Använd den allra senaste forskningens resultat i verksamheterna.

Hälsofrämjande åtgärder

SPF Seniorerna kräver av kommunerna, landstingen och regionerna

- Satsa på förebyggande och hälsofrämjande åtgärder.
- Ta hjälp av civilsamhället i det hälsofrämjande arbetet.
- Förbygg förekomsten av olämplig läkemedelshantering, våld och övergrepp mot äldre samt alkohol- och tobaksmissbruk.
- Skapa möjligheter för fysisk aktivitet, bra matvanor, social gemenskap och meningsfulla aktiviteter.
- Bygg stimulerande boendemiljöer.
- Främja äldres trygghet och säkerhet.
- Satsa mer på vården av äldre, geriatrik och äldrepsykiatri.
- Utbilda fler personer i alla yrkesgrupper i vården för en bättre förståelse för äldres psykiska sjukdomar.
- Erbjud seniorer avgiftsfri vaccination mot influensa, lunginflammation och bältros, i avvaktan på ett nationellt vaccinationsprogram.

Fall

SPF Seniorerna kräver av kommunerna, landstingen och regionerna

- Ge förutsättningar för ett aktivt liv socialt, psykologiskt och fysiskt.
- Identifiera patienter med hög risk att drabbas av fallolycka.
- Identifiera miljöer där risken är hög att fallolyckor kan inträffa.
- Främja fysiska aktiviteter genom hela livet.
- Erbjud alla som är 65 och äldre en säkerhetsrond eller ett förebyggande hembesök i bostaden för att få tips om vad som kan göras för att undvika fallolyckor.
- Säkerställ att alla som är 75 och äldre och som är ordinerade fem eller fler läkemedel får sin lagstadgade rättighet till en läkemedelsgenomgång minst en gång per år för att skapa större medvetenhet om hur medicinering kan påverka balansen.
- Ge tydlig information om fallriskerna vid förskrivning av lugnande och ångstdämpande läkemedel.
- Planera, bygg och underhåll den offentliga miljön och allmänna platser så att de minskar risken för fallolyckor.
- Initiera kampanjer så att äldre testar sin balans och fallrisk innan de fallit och skadat sig, t.ex. genom enkla tips för självtest, balansplattor i offentliga miljöer, apotek och likande.
- Erbjud seniorer "fixartjänster" för enklare hjälp i hemmet.

Munhälsa

SPF Seniorerna kräver av kommunerna, landstingen och regionerna

- Erbjud alla som är 65 år och äldre en årlig kontroll av munhälsa hos tandhygienist.
- Erbjud alla äldre med mer än fem läkemedel kontroll av munhälsa minst två gånger årligen och upplys om möjlighet till bidrag på två gånger 600 kr för detta per år.
- Säkerställ att alla personer i hemsjukvård och särskilda boenden får en systematisk kontroll av munhygien, munhälsa och behandling av problem av tandhygienist.
- Utbilda all kommunal personal i munhygien och munhälsa och vilka kontroller av munhygien som är nödvändiga.
- Säkerställ att alla äldre inom hemsjukvård och särskilda boenden får en systematisk bedömning och kontroll av munhygien och munhälsan, en gång per vecka för de mest sjuka och mer sällan för dem som tandhygienist kontrollerat och bedömt hur ofta de behöver kontrolleras.
- Informationsansvaret för tandvårdsstöden ska förtydligas och samlas.
- Landstingens, regionernas och kommunernas ansvar för uppsökande verksamhet och nödvändig tandvård ska tydliggöras.

Meningsfull måltid

De flesta seniorer har under hela sitt liv valt den mat de ätit och i vilket sammanhang det skett. Denna frihet att välja sin måltid ska naturligtvis fortsätta även då en person nått hög ålder. Maten ska i möjligaste mån lagas nära konsumenten och det ska erbjudas olika alternativ där man tar hänsyn till konsumentens krav.

SPF Seniorerna kräver av kommunerna

- Följ Livsmedelsverkets råd.
- Följ Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd.
- Förstärk möjligheterna att i offentlig upphandling för t.ex. hemtjänst och äldreomsorg ställa kvalitets-, miljö-, etiska-, djurskydds - och hälsokrav.
- Prioritera tillagning av mat i lokala kök.
- Ge anställda i hemtjänst och äldreomsorg fortbildning i matlagning och livsmedelskunskap.
- Inför äldrevägledare.

SPF Seniorerna kräver av landstingen och regionerna

- Följ Livsmedelsverkets råd.
- Följ Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd.
- Förstärk möjligheterna att i offentlig upphandling för t.ex. hälso- och sjukvården ställa kvalitets-, miljö-, etiska-, djurskydds - och hälsokrav.
- Prioritera tillagning av mat i lokala kök.
- Ge anställda i hemtjänst och äldreomsorg fortbildning i matlagning och livsmedelskunskap.
- Inför äldrevägledare.

SPF Seniorerna kräver av huvudmännen för vård- och omsorgsutbildningarna

- Inför måltidskunskap i vård- och omsorgsutbildningar.
- Ta fram en bra handbok för alla nivåer.